Чурапчыга күн тахсар !

САҺА ОЛОХ

Чурапчы улууһун хаһыата

ХАҺЫАТ 1931 СЫЛ АЛТЫННЫЫ 15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

2013 сыл Бэс ыйын 22 күнэ Субуота № 93-94 (10712-10713)

12+

Тыа хаһаайыстыбата

«Чурапчы» кооператив саҥа комбината

Бэс ыйын 20 күнүгэр улууспутутар бигэ кэрэ-болиҥ, суолталаах дьаһал буолла. "Чурапчы" ТХПК "Оскуола оҕолорутар анаммыт уонна общественнай аҥылык" комбинатын саҥа дьиэтэ аҥылынна.

"Чурапчы" кооператив базатын хаҥатыыта, саҥардыыта, саҥа технологиялары киллэриигэ эбэх үлэни ыытар. Ол иһин оҥорор бородуукуйатын хаачыстыбата үчүгэй, стандарка толору эпиэстиир. Кооператив оҥорор эҥтэн, үүттэн араас астара Саха сиригэр эрэ буолбакка, Россияҕа, аан дойдуга тиийэ биллэлэр, үрдүктүк сыаналаналлар.

Былыргы Боотуруускай улуус төрүттэммитэ 375 сылын бэлиэтиир үбүлүөйдүүр даатыны уонна 19-с "Маҥчаары ошпуулуулар" көрсө бу тэриллэ иннинэ улахан объектан үлэ киллэрдэ. Соторутаарыта кластериай сайдыы территориялаах ыраас уулу оҥорор комбинат үлэр киллэриллибэтэ.

Саҥа комбината үөрүүлээх аҥыы сиэригар-туомуттар Саха Республикатын вице-президиэнэ Д. Е. Глушко, Правительство председателин солбуйаачыта А. В. Власов, Чурапчы улууһун баһылыга С. И. Яковлев, Тыа хаһаайыстыбатыгар уонна ас-үөл политика министерствотын министрин солбуйаачыта Д. Г. Белозеров, о. д. а. кыттыбыттар.

Саҥа комбинат Чурапчы улууһун эрэ буолбакка, илин эҥэр улуустары хаачыйар кыахтааҕын тоноҕоруон бэлиэтэлиэр.

Алтысчыт В. П. Герасимов саҥа дьиэ акылаата арыйыбатын, тулаайыҥа тулаҥнаабатын туһугар аал уоту айах туран алгыс аҕаата. Үөрүүлээх күнүнэн эҕэрдилэтэр С. И. Яковлев, Д. Е. Глушко, Д. Г. Белозеров тыл этиилэр. "Чурапчы" ТХПК бырабыылаһыытын председателэ А. Т. Ноговицын саҥа туруу олохсо кирдиитигэр үбүнэн комолостут "Үүнэр көлүөнэ фондатыгар", улуус дьаһалтатыгар, республикатааҕы хамыыһыйа председателэ Д. Е. Глушкоҕа, тутаачыыларга махтанын биллэрдэ. Улуус дьаһалтатын аатыттан "Боотуруускай улуус төрүттэммитэ 375 сылга" бэлиэнэн Д. Д. Ноев, А. П. Кузьмина, Махтал суругунан А. К. Сивцев, Ю. И. Алаев, о. д. а. наҕараадаланнылар.

Комбинаты аҥыы символическай лиэнтэтин А. Т. Ноговицын, Д. Е. Глушко, А. Т. Ноговицын быстылар. Үөрүүлээх дьаһалга кыттыбыттар комбинат иһиэгэр киирэн үлэни-хамнаны кытары биилэстилэр, бородуукуйаларыттан амсайдылар.

Алексей СЛЕПЦОВ.

Оттоохун — 2013

Бэс ыйын 18 күнүгэр улуус дьаһалтатын тыа хаһаайыстыбатын министрин солбуйаачыта Н. С. Николаев кыттыылаах быйылгы оттоохун соруктарын туһунан сүбэлэһии мунньах буолла. Оннооҕор кэһилиэктэр баһылыктара, специалистар, бааһынайдар, туспах салайаачылар кыттыннылар.

ОТТООХУН СОРУКТАРЫН ДЬҮҮЛЭСТИЛЭР

Мунньахха бастаан үүт соҕотоопкатын туругун туһунан А. Т. Ноговицын, Н. А. Аржаков информациялары иннитиилэр. Биэс ыйынан сорудах 67 бырыһыан эрэ толоруллан иҥэрэ этиллиннэ. Ордук мөлтөхтүк үүт туттарыытыгар Сылан, Чурапчы кэһилиэктэрэ үлэлээн иҥэлгэрэ ыйылынна. Болтоноолор баччаанна диэри сайылыкка тахса илистэрэ сэмэлэннэ. Быйылгы 8000 тонна былааны хайаан даҕаны толороргэ сорук туруорулунна. Оннооҕор мэччирэгэ дэлэйбитинэн күннүгэ туттарыыны улуус үрдүнэн 50 тонна үүккэ тиэрдэргэ (билигин 43 тонна) уонна күнүнүн бигэ даҕаны ынаҕы, ыырэйдэри хонууга ыыппакка, кыһыннары туттарар үлэни күүскэ ыытарга диэн буолла.

Оттоохуҥа быйылгы быламмыт 40 тыс. тонна. Оннооҕор саматан эттэхха, 2011-2012 с. с. кыстыгы атыылаһыылары, таска оттоохуҥалары холбоон 36 тыс. тонна отунан сиэн этэҥнэ туораабыппыт. Оттон бу аастыт кыстыгы 40 тыс. (онтон кэлиитэ 19,2) тонна отунан бэрт ыараханнык туораатыбыт. Онон быйыл от үммүтүнэн миэстэрэ күүскэ оттонуллуохтаах. Ол эрээри Чакыр кэһилиэгин баһылыга Т. В. Адамова миэстэтигэр оттуур сирдэрэ арыйаҕынан, сүөһүлэрэ эбэҕэтинэн орус арыытыгар киирэллэрэ наадатын туруоруста. Онно эбэн улахан "Чакыр" бааһынай хаһаайыстыба баһылыга И. В. Ануфриев сирэ тийбэтинэн, былырыын оттообут арыытыгар барар саҥаалаҕын уонна ол от тиэйиллиитигэр кыыс оҥоһулларын туруоруста. Оттон чыаппаралар 2 сайын оттообут тыһыынча тонна кэриҥэ оту биэрэр Хатыыстаах арыытыгар эмиэ бараллара наадалаҕын этиилэр. Уопсайынан 1200 гектардаах Өтүөнэ өрүс 5 арыытын "Чурапчы" кооператив кэнгүө 5 сылга арендалаһан ылан, оннооҕор 360 тыс. солк.тэлээн 2 сыл оттоон, ыраастаан баран быраҕан кэбиһэр соччо сөбө суоҕун туһунан этиллиннэ. Эниил, онтон эҥиил хайдах дьыллар буолуохтара биллибэт.

Одьулуунтан "Комплекс" бааһынай хаһаайыстыба баһылыга М. П. Михайлов быйылгы күөх ыһыыта ыспыт бурдуга үчүгэйдик үүнэҥнэ сороҕун бурдугунан хомуйар ордугун уонна көрүүчэйгэ чэпчэтии оҥоһуллара буоллар диэн туруоруста. Онтон "Дьоһогой" бааһынай хаһаайыстыба баһылыга мини-МТС үлэлэтэн ыһыы былаанын толорорун, крикорманы ыһар наадатын уонна ким бадаалаахха сир оҥорон биэриэн сөптөөҕүн туһунан эттэ.

Кытаанах кэһилиэгин баһылыга И. П. Игнатьев уо. д. а. миэстэлиттэн сөптөөх оту булуохтарын сөбүн этиилэр. ТХУ начальника А. С. Филатов иннинэн оттоохуҥа курэхтэһии усулуобуйата оҥоһуллубутун билиннинэрдэ.

Түмүккэ министири солбуйаачыта Николай Степанович Афанасьев: "Эниэ этиилэргитин иннитим. 70 км ыраах сиртэн оту таһыыта уонна ГСМ сыанатыгар чэпчэтии оҥорор туһунан сааналаргытын правительствоҕа тиэрдиэм уонна туруорсуом. Калэр кыстыка 20 тыс. тонна фураһы, 300 т комбикорманы тиэллэр ороскуотун уйунан туран бэйэлэрин сыанатыгар биэрэргэ сакаас оҥордубут. Быйылгы оттоохуҥа күүскэ турунуҥ", – диэн мунньаҕы түмүктээтэ.

Иван ПОНОМАРЕВ.

Положение легкоатлетической эстафеты среди наслегов Чурапчинского улуса посвященной 375-летию БООТУРУССКОГО улуса и XIX-м «Играм МАНЧААРЫ»

Цели и задачи:
-Пропаганда ЗОЖ, ФКиС
-Вовлечение населения занятием спортом.
-Агитация и пропаганда массового спорта среди населения.

Сроки и место проведения: 1 июля 2013 г. 15 час. Стадион "Боотур".

Участники и условия соревнования: За команду наслега может выступить участник имеющий прописку в Чурапчинском улусе, независимо от прописки в каком-либо наслеге. Все участники предоставляют паспорт, команда должна иметь единую спортивную форму. Заявку с допуском врача и заверенную администрацией наслега.

1. Этап – руководитель предприятия-жен-45 метр, муж-60 метр если руководителей заменяют заместители, то в место установленного 60 метра стартуют 75 метров.
2. Этап – мужчина до 25 лет-375м.
3. Этап – женщина до 25 лет-200м.
4. Этап – мужчина с 26-30 лет-200м.
5. Этап – женщина с 26-30 лет-200м.
6. Этап мужчина с 31-40 лет-200м.
7. Этап женщина с 31-40 лет-200м.
8. Этап мужчина с 41-45 лет-200м.
9. Этап женщина с 41-45 лет 200м.
10. Этап мужчина с 46-50 лет-200м.
11. Этап женщина с 46-50 лет-200м.
12. Этап мужчина старше 51 лет-200м.
13. Этап женщина старше 51 лет-200м.

Награждение: Команда победительница награждается трактором "**Синтай**" и дипломом.

За второе место – **скоростная сенокосилка.**

За третье место – **навесные грабли.**

Определение победителей: Победители определяются по наилучшими времени. При участии более 15 команд соревнования будут проводится по трем или четырем забегам. Настоящее положение является официальным вызовом на соревнование.

Судьи эстафетного бега среди наслегов:

Главный судья – Е.К. Абрамов.
Главный секретарь В.Н. Кривошапкин.
Судьи: В.С. Дьяконов, Г.Ф. Нохтунский, Г.А. Константинов.

Оргкомитет.

Автономное учреждение редакционно - издательского объединения "Саҥа олох" Чурапчинского улуса.

Центральную избирательную комиссию,
Территориальную избирательную комиссию.

19 июня 2013г.

ИЗВЕЩЕНИЕ

Автономное учреждение РИО "Саҥа олох" извещает о готовности опубликовать предвыборные агитационные материалы по следующим расценкам:

- Предвыборная агитация кандидатов в депутаты **Государственного Собрания - Ил Түмэн:**

Общая предоставляемая площадь (1 кандидат, зарегистрированная политическая партия) - 3 полосы, из них 1 бесплатная полоса, 2 платных полос.

Расценки на платные полосы - 1 газетная полоса = 25 000 рублей.

- Предвыборная агитация кандидатов на должность главы МО улуса:

Общая предоставляемая площадь (1 кандидат) - 2 платных полос.

Расценки на платные полосы - 1 газетная полоса = 20 000 рублей.

- Предвыборная агитация кандидатов в депутаты улусного Собрания:

Общая предоставляемая площадь (1 кандидат) - 1 платных полос.

Расценки на платные полосы - 1 газетная полоса = 15 000 рублей.

Извещаем о готовности изготовлять **печатные агитационные материалы** по следующему тарифу:

- Цветная печать:
А5 б/о = 20 рб.,
А4 б/о = 40 рб.,
А3 б/о = 80 рб.

- Черно - белая печать:
А5 б/о = 8 рб.,
А4 б/о = 15 рб.,
А3 б/о = 30 рб.

Извещаем о готовности изготовлять **избирательные бюллетени** по следующему тарифу:

- Черно - белая печать с цветной защитой: А4 б/о = 4 рб., с/о = 8 рб.
А3 б/о = 8 рб., с/о = 16 рб.

А.АЗАХАРОВ, редактор - директор.

Саҥыыта. Иннин хаһыат 92 №-гэр көр.

Убайдара Чөмөх Боотур Хатылы аатталаах ойуунун өлөрөн өссүн тарыстаҕа-олохтоноро, аны сүгүн"-хаан бу дойдуга олорор суох диннэр, алын алта быраат уолаттар Чөмөх Боотуру бэйэлэрэ батыһан эмиэ Аммаҕа күрүүлүүр. Арай туохха да кыһаммат, кыһаллыбат баай олохтоох уол, биилэрэ Унуох Бүлтэс баай эрэ хаалар. Ол курдук, Чөмөх Боотур күрэхтэ баартын кэннэ Хатылы дьонуттан ким да эмиэ ситиһэр, харсар кыаҕа суох дьон эбит. Оччоҕор, ыраахтан истиэҥ, бөтүннүк, наахаралар суостарасуоллаара да олус буоллаҕа. Ол кэннэ Унуох Бүлтэһи тыыпыахтарын ыытыа-суоһа бөрт, онон хатылылар ойууннарын толбуҕа суох быыдьаппыттар. Чөмөх Боотурдар ол курдук соҕуруу Аммаҕа олорон олохсуйуох курдук буоллаллар. Ол олорон Чөмөх Боотур иннэтэ кэпи, саҥаһын, Чөмөх Боотур ойоҕун таппыыр. Ону билэн Чөмөх Боотур иннэтэ уолу батыйанан өлөрөөру куттаан тохтоппокко, батыйыыннаран аҕалбыта үһү. Ол курдук, кыгаанахтык тутуталаан, аҕалтаан тус-туһунан сиролох аналаан биэрэн ыал-кэпи онгортуур. Чөмөх Боотуру соҕуруу Аммаҕа хаалларан олохтообут. Кини кэлэр эрэ ос-саас туруо, Хатылыны кытта өлөрсүү туруо диэн саныабыт. Ол Бүлтэс Ыыстый Өндүк диэн иэнтэн аҕыан иһэн аара бу Таатта үрэх баһыгар Маарса, куһаҕан сиргэ олохтуур. Маныаха Ыыстый Өндүк уола этэр: "Дьэ, булан-булан олоҥураары олоҥуран, убайым Чөмөх Боотур кэлэр-барар суолун аанытар туорайдыы тохтоотум. Аны түбэһэ түһэн өлөрөн кэбиһэрэ буолуо, эн баай үгайыын батыстын диэн оҥоҥнуҥ". Ол гынан баран Ыыстый Өндүк уларыйар сиро суоҕуттан, туспут сиргэр, билиннэнэн Хадаар сирэ, Хоро Таҥара (Алаас Эбэ БП) диэн сиргэ Таатта сүүньүтэр биир түүн иһигэр саныыгар таһаан-сүгэн эҥиэҕэр амтаар киризиэс онностор. Ол онгостон баран, иһигэр киирэн кэтэнэн олорор. Унуох Бүлтэс атын иилэрин тарҕатан, билиннэнэн, Хадаар, Хайахсыт, Одьулуун, - Чакыр сирдэриэгэр олохтотолуур. Ол Ыыстый Өндүктэн биллиэн Ыыстый диэн аҥа ууна дьон үөскээн Таатта быстар баһыгар Лапчааны Күөл диэннэ тиийэ баттаан олороллор. Кини удьуордара хойут Таллаһа Баай, Хоторр Баай диэн иккки ини-биэ дьон үөскээн олоортор. Ол Хоторр, Таллаһа Баай удьуордара Хоторр, Таллаһа диэн аатталаах иккки ийэ уустара үөскээн билигин Адамовтар, Яковлевтар, Филипповтар диэн олороллор. Таллаһа Баай хоту Одьулуун, Чакыр сиригэр олохсуйан байбыт. Ол кэннэ туох баар дойдутун Хатылыга Аччаҕар баайыгар эргэ бөҕэрбит биир кыыһыгар эҥиэлэн баран, бэйэтэ сүөһүлүүн-астыын көһөн кэлэн бу Таатта баһыгар Бөрө диэн урох баһыгар тохтоон олоҥурбут. Чакыр быыдыгылара ити курдук Хадаары, Хайахсыты кытта биирдэ үөскээн, биир аймахтыы буолан баран хойут тоҕойан, туспутуҥунан көһиллиэк, уус буолтар. Олортон бу соҕуруу Таатта баһынааҥы биһиги Чакыр көһиллиэккэ Ыыстый, Өндөк, Тэҥкэ, Бабаҕа, Одьулуун аҕаларын уустара киирэллэрэ, олор бары биир бастын Чакыр көһиллиэх диэн аатталлараабыт. Онтон үөһэ Аҥма баһыаҥы Чакыр - II Чакыр көһиллиэх диэн аатталлара. Былыр бу Таатта баһын Чакырын II-е Чакыр буолуон сөп диэн этэ сылдьыыбыттара. Кыпчыытын ойуун Чакырга киирэс буола сылдьан нуучча суутунан эрэтиһэн үнсэн, Чакыр быыдыгы олоҥурбут тэрдэн булан, ырытыһан I-кы Чакыр көһиллиэх буолбута үһү. Былыргы хоһооннономоххо бу биһиги этэр буоллаллара: "Хатан Хатамаллай төрүттээх - Хадаар" диэн, Бу сэҥэни мин былыр Чакыр көһиллиэх Шестаков Радион диэн кырдьаҕастан истэрим. Кини аҥыс уон сааһыгар отучча сылларыгар олбута. Кини бөрт сиэрдээх сэҥэниэх киһи этэ "-диэннэн түмүктээбит (Ануфриева "Амгинский улус, /История, культура, фольклор/. Сөгөрө, Хайахсыт 1 тома). Чакыр быыдыгыын дириҥник биэр, кыраайы үөрэтээччи М.К. Кириллин Боотуруускай улуус сахаларын төрүччүлэрин оҥорбут Ф.Ф. Захаровы сирэй көрсөн кэпсэтэн, архыып матырыйаалларыгар олоҥуран суруйуутутар Хадаар төрдө буолбут Унуох Бүлтэс (ханна алаастаан, өтохтоннон олорбута биллибэт) алта уоллаах эбит. Сотту Дьөгүөр (1743 с.т.) диэн улахан уолуттан Митрофанов араспаннылаахтар (Сайыстыт) үөскэбиттэр, Марҕай Нэстээр (1747 с.т.), Нестеревтар (Кынастыайдар аймах), Баһыыр Дьөгүөр (1750с.т.)- Егоровтар (Суоналай, Кырыыпаас аймах) /Марафон Ганя дьоно БП/\ Күлүгэй Уйбаан (1756с.т.)- Эверстовтар (Айтыр Сааба аймах), Айанныыт Ыстыр Сааба аймах), Сэлиэйинэй тапаан (1759с.т.), Сэлиэйинэй Уойук (1762с.т.) иккки уолламмыт: Дьуоҕэнэ Адаамтан Адамовтар (Лыгыччы, Таллайаат Хабырылдалар). Иккис уолтан Тыыллар (Кириллиннэр аймах үөскэбит Кириллиннэр А.М. Утуо кини аата - үйэлээх, Дь., 2013с. 140с.) Манна үйэлэр ыспыыларыгар үөскэннүйэлэр ыспыыларыгар үөскэннэ төрөөн аастыт Унуох Бүлтэс, Хадаартан уонна Уйулҕа (Юрга Гадаартан уонна Уйулҕа (Юрга Гадаров) баайтан саанынан лапа балыыа кестор. Аҥа уустарын төрдө буолбут Хадаар 16-17 үйэлэргэ олорон аастыт кини. Кыраттан сыыһаан дьоҥу кытта ирсэр майгынныан аатламмыт диэннилиэр. Ол эрэн иннин биэрэгэтиллэр. Ол эрэн иннин биэрэгэтиэхэ айылаах үһүйээн, номох, чахчылар суохтар. Хадаар аатыгар -аар сыныарыы кини сахалыы итэҕэллэрин биэрэгэтэр, ким ыччата буолара эмиэ аатыгар сылдьар: Атыыр Хадаар, Даадан Хадаар, эдэх ыччаттаах буолан -Хаҥыр Хадаар дэнэр. Даадан уола Хадаар хас уоллааҕа биллибэт. Сорохтор кинини Чакы Боотур сиэнэ, Уоҕалаах Логойо баай, Хоторр баай, Эбэҥньэки эмээхсин аҕалара, Кытчыттыын ойуун, Уруг Торбос, Үөкүйэ уонна Бүүтэн Уйбаан эҥэлэрэ диэллэр. Бүүтэн Уйбаан Уот Ыстаарыыын Старостин Григорий Иванович (1780-1831) аҕата. У.В.Матвеева ("Тыараһа" Дь. 2000с.)Эллэй хос сиэнэ Даадантан Хадаар төрөөбут. Таатта Баайаҕалара Даадан Хадаартан төрүттэхтэр, Хадаровтар диэн араспаннылаахтар баалларр. Гаврил Васильевич Ксенофонтов 1924 с. Бороҕон улууһун 2-с Өлгөөн 65 саастаах М.Ф.Говоровтан суруйбут үһүйээннэргэ Хадаар Ханылы таатталар өбүгэлэрэ дэммит (М.С. Иванов "Кини куорат" хаһыат 25/06/2006 с.ыстатьйата).

П.В. БОЖЕДОНОВ,
кыраайы үөрэтээччи.

Посвящается XIX Спартакиаде национальных видов спорта «Игры Манчаары» в с.Чурапча

Успевайте!!!
Акция завершается 30 июня!

Необходимая вам страховка от несчастных случаев с лотереей по номерам страховых полисов!

Розыгрыш призов проводится среди застраховавшихся в РСК «Стерх» от несчастных случаев по следующим условиям:
- период оформления страхового полиса - до 01.07.2013 г.;
- срок страхования - 1 год;
- размер страхового взноса - не менее 200 рублей.

Розыгрыш призов состоится 3 июля — 18 ч. 00 мин. центральная площадь, с. Чурапча

Результаты розыгрыша будут опубликованы в газетах "Кыым" и "Якутск вечерний" в течение 10 дней после розыгрыша.

СТЕРХ
Филиал ОАО РСК «Стерх» в с. Чурапча:
Чурапчинский улус, с.Чурапча, ул.Ленина, 30
☎ (41151) 42-067

Спорт

Тимур Пестерев – Россия үрүҥ көмүс призера

Бу ыйы 14-16 күннэригэр Сибиир биир кыраһыабай куораттыгар Красноярскайга Россия көҥүл туттуута уочараттаах чемпионата ыытыллыбыт. Хапсыһыылар саҥа быраабылаанан буоллулар.

Россия уобластарыттан, кыраайларыттан, республикаларыттан бөрөстөр күөн көрүстүлэр. Чурапчы уола, биллиэн Чурапчыгаарыы физкультууурунай институт төрдүс курсун студена Тимур Пестерев бу улахан түүлүгэр ситиһиилэхтик кыттыбыт. Кини 60 кг ыйааһынныахтарга бастаны эрдиэргэ Бурятия биллиилэх, уопуттаах туттуута Бато Бадмаевы 6:0, иккискэ Ньургун Скрябины (Саха сирэ) 6:4, финал чиэппэригэр норуоттар икки ардыларынааҥы маастар Ратмир Хромовы (Санкт-Петербург) 8:1, финал анараатыгар Европа үс төгүллэх чемпиона, Россия биллиилэх туттуута Сат Опаны (Красноярскай) дьиэтигэр-уотугар 7:2 ахсааныыан хотуталаан тустар ньымата, үчүгэй баллаах дьоҥу сөхтөрдө.

Финалга тахсан ким чемпион буоларын быыдьаһыыта соччо-бачча биллибэт 26 саастаах Дагестан туттуута Бекхан Гойгереевы кытары көрүүстэ. Бастаны период Тимур туһатыгар 4:1 ахсааныыан түмүктэннэ. Иккис периодка хардары-таары быраҕыыта 9:9 буолбутар балаһыанньа быһыытынан Тимур кыайыахтаах этэ. Онту баара туттуу бүтэрэ 4 секүүндэ хаалбыта кэннэ, быраҕыа сылдьан "промоканка" диэн албаскка киирэн ыраастык хотторон хаалла. Кыһыылаах хотторуу. Ол даҕаны буоллар Тимур иккис призер.

Тимур Пестерев кэннигэр Аан дойду түөрт төгүллэх призера Бесик Кудухов, Россия күүстээх туттуута, Иван Ярыгин гран-при турнир кыайыылаах А. Богомоев (Бурятия), Европа үс төгүллэх чемпиона Сат Опан курдук Россияҕа бастаны-иккис нүөмэрдэриэн сылдьар бөрөстөр хаалбыттара алгаан этэр. 2011 с. Дьоҥуускайга ыытыллыбыт Россия чемпионатыгар Тимур Пестерев үҥүс миэстэни ылан биир дойдулаахтарын үөрдэн турар. Ол боруонса мэтэлин быыыл, улахан эчэйии кэннэттэн операцыйаланан биир сыл туттубакка сылдьан баран, дьарыктанан үрүҥ көмүскэ кубулуппута үөрүүлээх. Иннинэ ситиһиилэри баҕарыаҥыг.

Платон КОРКИН.
Россия Сурунаалыстарын

Иҥирэх тылынан

ДОҔОРУМ СТЕПАН АЛЕКСЕЕВ ТУҺУНАН

Саха Республикатын физическай культуурратын туйгуна, мас тардыһыытыгар спорт маастара, многоборьеҕа "Мистер Норд" хаһаайына, "Маҥчаары оонньууларын" 2 төгүллээх абсолютнай чемпиона, араас турнирдар кыайыылаахтара, Чурапчы улууһун мас тардыһыытыгар федерацийын председателэ, улуус Бочуоттаах попечителэ Степан Степанович Алексеев соҕуччу олохтон туораабыта улууспут олохтоохторун соҕутта, долгутта. Төрөөбүт улууһун сайдыытыгар, ордук спортивнай аатын-суолун өрө тууталыгар, иннинэ күөҥнэ сылдьыытыгар ис сүрэҕиттэн ыалдьыбыт, бэйэтин спортсмен, үлэһит быһыытынан элбэх кылаатын киллэрсибит киэн туттар, иннинэ күөҥнэ сылдьар киһибит биһиги кэккэбиттиттэн туораабыта ыар сүтүк.

Кинилиин Чурапчыга, республикаҕа мас тардыһыытын пропагандаалаһыыга, спорт бу көрүҥэ сайдыытыгар биргэ үлэлэспит Григорий Кэнчэриевич Барашков истиг доҕорун Степан Степанович Алексеев туһунан ахтыытын бэчэччибит.

Мин Степаннаабын 1989 сыллтан билсэбин. Бастакы көрсүһүүбүт оройуон иҥинэҕи күрэхтэһиилэртэн саҕаламмыта. Кини киһи быһыытынан уратыта хара маҥнайыттан олох дьэҥкэтик көстөрө. Мин Степан тула элбэх киһи муста түһэрин, курдаттыы тартаралларын сөҕөрүм. Бары даҕаны кинини батыһа сылдьарбыт. Мэлдьи үөрэкэтэ, ис иҥиттэн сырдыы сылдьара.

Мас тарыһыытын улахан таһымнаа таһаарыыга ис сүрэҕиттэн ыалдьара. Профессиональнай көрүҥ оногоругга дьулуһара. Сорох күрэхтэһээччилэр дьарыга суох, күрэхтэнии кэмигэр эрэ киирэн тардыһаллара. Мас тардыһааччы, спорт атын көрүҥнэригэр курдук, утумнаахтык дьарыктанарын ситиһэр сыалтан систиэмэлээх дьарыгы бастакынан киллэрбитэ. Оччолорго бу көрүҥ бастакы ньургуһун курдук буолан наһаа ыраастык, чиэһинэйдик саҕаламмыта. Степан тренер, спортсмен быһыытынан чиэһинэй, ыраас кыайыылары баҕарара. Биһиги күрэхтэспит кэммитигэр биир даҕаны кэпсэтиинэн кыайыы, соруйан кыайтарыы суоҕа-хамаанда интэриэһэ даҕаны, тус бэйэ интэриэһэ даҕаны буоллун. Мин Степаннаабын 6 төгүл утарыыта көрсүбүппүт. Ахсаммыт 3:3. Итиннэ санаатахпына, толору астынабын. Иккиҥинэн, дьоҥҥо сыһыана олус үчүгэй этэ. Ол иҥин тус-туһунан өйдөөх-санаалаах, майгыналаах дьону биргэ түмэн олус түмсүүлээх, биир сыаллаах-соруктаах, интэриэстээх, мотуор курдук тигинэччи үлэлиир хамаанда оногор. Араас дьон мустан аастыбыт, ким эрэ сыыһалаах буоллаҕына бириэмэтигэр көрөн көннөрүүгэ үлэлэһэрэ. Итиннэ кини Хабаровскайдаабы физкультуурунай институту бүтэрэн калбитэ төһүү күүс буолбут буолуохтаах. Өскөтүн тренер идэтин талбыта буоллар улахан ааты-суолу, чиэһи-бочуоту ылбыт буолуох этэ.

Саамай күннэн дьарыктаммыт кэммит 1990-1994 сыллар. Мыҥдаҕаайыга Амма өрүс үрдүгэр турар спортивнай лаҕырга Степан салалтатынан дьарыктанар этибит. Бу сүүмэрдиир дьарыгы (сбору) ыыта сылдьан кини тренер быһыытынан бэйэтин боруобалаан көрбүтэ. Армияттан кэлбит, сүүрбэлэрин аастыт, араас мэник-тэник санаалаах уолаттар кыгта, кизһа 10 чааска хайдах эрэ ороммутун булбут киһи диэхпитигэр диэри туохха да аралдьыйбакка дьарыктанарбыт. Ол дьарык систиэмэтин суруйар этэ, миэхэ аҕыйах сурук баар. Орто дьарык 40-50 тонна буоллар эбит этэ. 100 м сүүрүү, куобахтааһын, күннэ 5-10 км кросс уонна тимири көтөҕүү хайаан да киирэллэрэ. Штанганы көтөҕүү Степан олоххо биир саамай таптыыр дьарыга этэ. Хара олохтон туоруор диэри олоҕун аргыһа оногостубута. Бу дьарык тула төһө киһини түмпүтүн, дьарыктаабытын ааҕан сиппэккин.

Сборга сылльан араас көрдьүөс түбэлтэ элбэх буолааччы. Холобур, Степан этиитинэн хамаанда саамай эдэр киһитэ иҥит сууйар буолбута. Ол чиэс миэхэ сүтэриллибитин чиэстээхтик толорбутум. Ол эстафетэбин Николай Барашковка туттарбытым. Өнүрларбынан булка-алтка, айылҕаҕа сылдьарга, алтыһарга кэмолоспут эбиппин. Булка дьоҥтон букатын атын көрүүлээх. Уопсайынан даҕаны, булка ортомурбут дьон букатын атыннык киироллэр эбит. Айылҕаҕа да сылдьарбыттар сиэн биир кини тула дьон мустара. Хамаанда кута-сүрэ буолара. Булт тосхойдоҕуна, байанай бэристэҕинэ кыра, улахан диэбэккэ олус үөрэрэ. Бу кэмнэ поэзияны олус умсугуйан аахпыта. Высоцкайы сөбүлүүра.

Степан Чурапчыга "Ньургун" диэн тренажернай саала арыйбыта. Ити кини иккис дьиэтэ буолбута. Итиннэ дьарыктанан элбэх кыайыы өрөөйүн билбит спортсменнар үүнэн тахсыбыттара. Тренажербутугар ангардас дьарыктаныы эрэ буолбат этэ, араас түмсүүлэр, интэриэҥинэй дьаһаллар буолаллара. Калин Спорт-Хаус салайарыгар бу уопута лаппа туһалаабыта.

1993 сыллаахха Покровскайга ыытыллыбыт «Маҥчаары» спартакиадатыгар Степан иккки көрүҥнэ абсолютнай чемпион аатын ылбыта—мас тардыһыытыгар уонна многоборьеҕа.

1990 сыллар ортолоругар Дьокуускайга көһан киирбитэ. Итиннэ киирэн да баран спордун биир да түүтэҥнэ хаалларбатаҕа. Киһи, табаарыс, доҕор да быһыытынан олох уларыйбатаҕа. Олох сокуонунан оҕолорбут улаатан испиттэрэ. Дьиэ-уот туттубуппут, үлэҕэ бэйэбит суолбутун булбуппут.

Мин Степаннаа бэйэм булчут буотыгар сиэн биир кини тула дьон мустара. Хамаанда кута-сүрэ буолара. Булт тосхойдоҕуна, байанай бэристэҕинэ кыра, улахан диэбэккэ олус үөрэрэ. Бу кэмнэ поэзияны олус умсугуйан аахпыта. Высоцкайы сөбүлүүра.

Калин наар биир боппуруоһу кинилиэхэ биэрэрим: "Хаһан суруйан саҕалыыгын?",--диэн. "Бириэмэтэ кэлиэҕэ",--диэн эпиэттиирэ. Мас тардыһыытыгар, сайдыытыгар көрүүлэрин ыйытыыга "Санаалар, толкуйдар элбэхтэр, бириэмэтигэр көстөн иҥиэҕэ",--диирэ. Санаата, былаана олоххо киирбэтэҕэ олус кыһыылаах. Маҥа даҕатан эттэххэ, сорохтор курдук "мас тардыһыытын мин таһаарбытым, билиҥҥи техниканы мин саҕалаабытым" диэн эпитэтэҕэ, аат-суол кинилиэхэ тоҕо эрэ наадата суох этэ. Билиҥҥи спортсменнар дьарыктарын кэтэн көрөн үөрэтэ сылдьара, кыайыыларыттан үөрэрэ. Саная атастаһарбыт. Кистал буолбатах, сороҕор хомолто тылларын этэрэ, олус үчүгэй даанайдаах уолаттар аҕыйах объему оноголлоруттан, утумнаахтык дьарыктамматтарыттан кыһыйара, "50 саастаах киһи оногор объемунан сылдьаллар",--диирэ.

Киһи олоҕор үөрүү, өрөгөй, хомолто аргыстаһа сылдьаллар. Доҕорум мин ыарахан күннэрбэр күүс-көмө, өй-санаа, сүбэ-ама биэрбитэ. Тоҕо эрэ миэхэ ис-иҥиттэн истиҥник, барыларыттан уратытык сыһыаннаһара. Сүрдээх нарын, ыраас куттаах. Билигин санаатахха, олоҕун бүтэһик сылларыгар хайдах эрэ билбит курдук уларыйыылар баалларэ эбит. Ханна эрэ мэлдьи ыксыыр, кэмигэр ситиһэр сыаллаах курдук сылдьыбыта. Бэйэтин хомолтотун дьоҥҥо биллэрбэт, иҥигэр тута сылдьар этэ, миэхэ олус эрэнэрэ бэрт буолан кыратык биллэрэн ылара.

Мин маннык саха саарынын, Бастапаммын кытары биргэ сылдьыбыт, эдэр сааспыт күүгэйэр күннэригэр ирэ-хоро, тигинэччи күрэхтэспит кэмнэрим олус күндүлэр. Доҕорбун сүрэхпэр сөҕөрдөн мэлдьи өйдүү-саныы сылдьыаҕым.

Григорий БАРАШКОВ,
Саха Республикатын мас тардыһыытыгар спордун маастара.

ДЬАҺАЛ

№ 90

Бэс ыйын 21 күнэ, 2013 с.

Суолу быстах сабыы

Боотуруускай улууһа тэриллибитэ 375 сылыгар уонна XIX-с "Маҥчаары оонньууларыгар" - бэлэмнэнии үлэлэр чаркиэрэннэн, оногуллар суол алдьанныга тахсыбыттар, үлэ кылгас кэмигэ тэтимнэохтик, кодьүүстээхтик барагар, аная, дьаһайабын:

1. Чурапчы нэһилиэгин Карл Маркс уулусса киин почтаттан Лаанарап муостатыгар диэри суолу бу сыл бэс ыйын 27 күнүн киллэрэн туран, бары массыына уонна техника бары көрүҥүн сырыытын булгуччу боборго.

2. Биирдиилээн сырыы көҥүллэнэр спецтехникаларга уонна тутуу объектарыгар матырыйаал таһар техникаларга:

- Суһал көмө, полиция уонна бэһаарынай массыыналарга;
- Килиэп уонна ыраас уу, уут таһар массыыналарга;
- ООО "Хатан" спецтехникаларыгар;
3. ООО "Дорожник" сүктэриллэр.
- Онтуллар суол сабыллыбытын уонна объездтыыр суолу ыйар суол балыыларын, аная көҥүллэнэр мэһэйдэри туруоруу;
- бэс ыйын 24 күнүгэр дылы ис суоллары тэнитэһии үлэлэрин ыытыы;

4. Чурапчы нэһилиэгин " Бэтык сүбэ" чилиэннэриттэн "норуот хонтуруола" хамсааһынна кыттан быһаарар, сэрэтэр, хонтуруоллуур үлэни ыытарыгар.

5. Бары техникалаахтар суол оногуутун кэмигэр кытыы уулуссаларыгар, объездной суолунан сылдьарыгар ирдэнэр.

6. Суол быраабылатын кэтиттэрии РФ сокуонуган жиилиэнэ тардарга.

7. Дьаһал туолуутун хонтуруолун "Чурапчы нэһилиэгэ" МТ баһылыгын 1 солбуйаачыта Егоров АГ сүктэрэбин.

СА. САРТЫДАЕВ,
" Чурапчы нэһилиэгэ" МТ баһылыга.

ӨҺӨРДӨЛИИБИТ!

Тапталлаах кэргэммин, ааҕабытын, эҥээбитин, Саха Республикатын физкультуураҕа уонна спорка үтүөлээх үлэлиитин, спорт бочуоттаах ветеранын, Саха Республикатын профессиональнай уҥахтээҕиҥин түҥүгүн, Д.П. Каркин аатынан спортивнай Албан аат музейын дириэктэрин **Егор Васильевич ПУДОВЫ** 65 сааскын туолбут күннүгэр убулуйбуккун итиитик-истинник өйдөлиибит!

Махтанабыт биһиги туспутугар аччаабат кыһалҕаҥ; уҕараабат болҕомтоҥ; истин сыдьаанын ирдин.

Баҕарабыт чиэскэ тиэптиэ чэгиэн дорообуйаны, үчүгэй көрүүлээх тэҥни. Сырдык ыра сыдьаайдын, баҕа санааҥ барбыта туоллун, ситиһиҥ эрэ эҥэрдэстин, дьол эрэ тосхойдун!

Өйдөрдүн кытта кэргэним, оҕолорун, күтүөттэриҥ, сиэннэриҥ.

***

Тапталлаах оҕобун, кэргэммин, тойон ааҕабытын, эҥээбитин **Владимир Васильевич НИКОНОВЫ** күн сирин көрбүтүн, Айыы сиригэр ыытэммитиҥ 55 сылынан өйдөлиибит!

Чэгиэн, чиэскэ дорообуйаны, үлэҕэр ситиһиилэри, халлааныҥ кыраҕэйдээх, алаатыҥ сибэкки-ааҕыс, эҥэҥ соболоох буоларыгар баҕарабыт. Биһиэхэ таптальыҥ, кыһамныҥ ирдин махталбытын эт эбит.

Өйдөрдүн кытта ийэҥ Катириис, кэргэниҥ Вера Викторовна, уоллаттарыҥ Василий, Владимир, Виктор, кийиитиҥ Вероника, сиэттэриҥ Эвелина, Эвелина.

***

Күнү быраастын, убайбытын **Владимир Васильевич НИКОНОВЫ** убулуйдаах 55 сааскынан өйдөлиибит!

Баҕарабыт ыстаал дорообуйаны, үлэҕэр үрдүк ситиһиҥи, тус олохтоох дьолу-сарыны! Биһиэхэ суох-ама, өйдөбүл буоларгар махтанан туран оҕолорун, сиэттэриҥ көрүүлэриҥэн кыһаттанан эсэ ыҥыныҥ, дьоллоохтуулар диэн алгыыбыт!

Өйдөрдүн кытта Февронья, Василий Егорович, Вадим, Федора, Валерий Никоновтар.

***

Күнү эдьиийбитин, балтыбытын, болуҥур нэһилиэгин сторилай сиэстэрэтин, Российскай Федерация Бочуоттуунай грамотатын хаһаайкатын **Мария Ивановна ЗАБОЛОЦКАЯНЫ** Саха Республикатын дорообуйатын хаҥыстабылын туйгуна» буолбуккунан итиитик-истинник өйдөлиибит!

Эн өр сылларга дьон дорообуйатын туһугар бэриниилээхтик кыдаллан үлэлии-хамсыы сылдьаргын, сиэннэрэҕэ, оҕолоргор, ыарыһахтарыгар сылаас сыдьаанын аналаах тубуҕурэгин билиҥэбит, сыаналыыбыт, кизэ туппатыбыт.

Баҕарабыт Эйэҕэс күнү кинибитигэр чэгиэн-чэбдик дорообуйаны, таптыыр идэҕиэн эсэ да үлэлиирэҕэ, үлэҕэр ситиһиини, дьоллоох-саҥылаах олоҕу. Мэлдьи уҥа-кэтэ, сырдык санааҕынан арыаллыы сылдьыт, барыбыт таптала эйэҕиэн үөгүттаатын, биэс тирэх буоллуҥ!

Өйдөрдүн кытта Клара, Николай Поповтар, Кириэс Халдьаайыттан Константиновтар, Винокуровтар, Румянцевтар, Хаандыгаттан Поповтар.

БИЛЛЭРИИЛЭР / ОБЪЯВЛЕНИЯ

Пресс рулоннай ППР-400 250 тыс. солк; МТЗ, ЛТЗ погрузчига сана 118 тыс. солк. муньар (мотоблок), лесовоз трактор прицебын атыылыыбын.

Тел: 23-421, 8-914-280-40-62, 8-914-296-10-67.

***

Убаастабыллаах Чурапчы олохтоохторугар Красильников уул. 17-гэр **«Ритуальные услуги»** маҕаһын улаатыран биллэрэбит. **Атыыла бааллар:** хоруоптар, венокпар, эргиирдэр, пааматтыныыктар, фотокерамика, таҥас-сап, чүмэчилэр уодаа. **24 чаас тохтобула, өрөбүлэ суох улаатыр.**

Тел. 8-914-286-45-45.

***

Кэлэ сохоро атыыламмат. **Тел: 29-303.**

***

Срочно продаю жилой дом на собственности с переуступкой усадьбы.

Тел. 8-984-101-27-02.

***

Продаются исправный стартерный МТЗ-82 1998г. и пресс-подборщик рулонный, ременный.

Тел: 26-770, 41-771.

***

Продается 3-х комнатная квартира по улице Петровского (возле гимназии) с центральным отоплением. Торг возможен.

Обращаться по тел: 8-984-117-00-57.

Кэриэстэбил

ОЛОХХО ОЛУС БЭРИНИИЛЭЭҺЭ

Тапталлаах кэргэним, ааҕыт, эҥээр, оҕобут, убайбыт, **Петр Васильевич КАРДАШЕВСКАЙ** бэс ыйын 21 күнүгэр бийиги кэккэбититтэн эдэр саастыгар хомолтолоохтук туораабыта 40 хонугун туолла.

Кэргэним Бүккэ 1968 с. ыам ыйын 10 күнүгэр Чурапчы улууһун Дириҥ бөҕүөстүгэр Василий Гаврильевич уонна Татьяна Петровна Кардашевскайдар дьиэ кэргэннэригэр күүгүллүүх бастаҥы оҕонон күн сирин көрбүтэ.

Оҕо саастыгар,оскуолаҕа үөрүнэр сылларга төрөөбүт-үскэхобит Дириҥэр аастыта. Оскуолаҕа үөрүнэр камнаригэр куруук "примериэй" поведениелаах, история, география, нуучча уонна саха литературуларын уруоктарыгар ордук сөбүлэҥ үөрүнэр. Үөрүнэр камнигэр чэпчэки атлетиканан, уһун дистанциялаҕа сүүрүүнэн сөбүлэҥ дьарыктаммыта, эт-хаан өттүнэн дьарыктаах, бөҕэтин кыаҕар киһи буола улаатыта. Итиэ дьарыка калин армияҕа сулууспалыыр камнэригэр улахалыык туһалаабыта. Кыра эрдэҕиттэн тыа сирин үлэтин биэлэ улаатыта. Сайын аайы үлэ лаҕырыгар сүрдэх иллюктик хомуйуутуттан, кэрчиччэ оногоруутуттан сабыдыан оскуоланы бүтүөрин сарана кылаанын оҕолоруттан оскуола оттуур звенотугар улахан дьиэ звеноларыттан хаалсыбакка үрдүк таһаарыылаахтык улаатыбыта.

Дириҥ орто оскуолатын 1985 с. ситиһиилээхтик бүтүрэн, оттоторго баар "Оскуола – производство – үрдүк уорах" диэн девиэн тутуһан ыытаабын оҕолоруттан төрөөбүт Эрчим Эристиэн аатынан сопхуоһугар бороосу көрүүгүгэр сүрдэх иллюктик үлэлээбиттэрэ. 1986 с. Забайкальскай армия кэккэтигэр ыҥырыллан Кытай хараныыссатыгар "Забайкальск" станция аттыгар, хараныыссаттан 3 км тэйиччи турар дьоҕус байыннай часка танковай ротаҕа үтүө суобастаахтык сулууспалаабыта. Сулууспалыыр камнигэр иҥэлээх аҕатыгар байыннай чаас хамандыырын алтыттан Махтал сурук кэлии тороппуттэрин олус үөрдүбүтэ. Ытык иҥнин чиэстэхтик толорон 1988 с. саастыгар армияттан кэлэн баран, Красноярскайдааҥы тыа хаһаайыстыбатын институтугар үөрүнэ сылдьан милиция сотрудника буолар дьоҕурдаах таайан, 1989 с. Красноярскай куорат Железнодорожнай ороһуонун ис дьыала отдельын патрульнай-постовой сулууспа ротатын милиционерынан сарыыабыта. Бу сыл Красноярскайдааҥы орто анал милиция оскуолатыгар үөрэнэн, 1992 с. ситиһиилээхтик бүтэрэн төрөөбүт Сахатын сиригэр эргиллэн Таатта улууһун ис дьыала отдельыгар экономическай буруйдары утары охсуһар отдел оперуполномоченнайынан, силиэстийдээр отделение силиэстийдэлээччиттэн уонсайа 5 сыл устата үлэлээн баран, 1997 с. сайынгар төрөөбүт Чурапчытын улууһугар ис дьыала отдельыгар көҥүн салаа оперативнай дьыһыуурунайынан, старшай силиэдибөтөлөөнэн, олохтоох милиция (МОБ) начальникынан, отдел начальникын личнай составын кыттыгынан кыттыы үлэр солбуйааччытынан пенсиҥэ тахсыар диэри ыыпаммыыбыт.

Бүөлүөбит ис дьыала отдельыгар сулууспальыр камин устата оперативнай-служебнай үлэтэр ситиһиилэрин иҥин элбэх грамоталарынан, Махтал суруктарынан наҕараадаламмыта, оҥу тэҥэ 3,2,1 эстиэпэнньэлээх "За отличие в службе" медаллар толоруу кавалера, "За вклад в укрепление законности и правопорядка", Саха сирин Ис дьыала министерствотын медаллэрин кавалера, оҥу таҥнан "Лучший следователь", "200 лет МВД России", "90 лет МВД Республики Саха (Якутия) уонна "Знак Почета" түөскэ иилиллэр бализэлэриннэн наҕараадаламмыта. Ол барыта уһун камнэ Ис дьыала органнарыгар тус бөҕэтэ бэриниилээхтик, үтүө суобастаахтык үлэлээбитин туоһута буолар. 2004 с. оперативнай дьыһыуурунайдар профессиональнай куоскурустарыгар Саха Республикатын ис дьыалаларын министерствотыгар маннайгы миэстэни ылан, Саха сирин Ис дьыалаларын министерствотын чиэнин Россия таҥнымыгар – Белгород куоракка ыытыллыбыт Бүтүн Россиятааҕы күрэҕэр ситиһиилээхтик хамсыыбыта.

Аҕабыт барахсан бөҕэтин сурун үлэтиэн эрэ мунурдаммакка,түүктээх үлэтин быыһыгар бэлиэ-арыт буолан спортивнай саалаҕа сылдьан саха омук бөҕөр күөн туттар национальнай спортивнай көрүүгэр – мас тардыһыытыгар спорт мастарыгар кандидат норматын толорбута элбэҕи этэр. Ол курдук аҕабыт кинн уонна илии эгэр улуустарын ис дьыалаҕа отделларын иккис ардыларыгар Спартакиадаларын мас тардыһыытын корунун ус тогуллаах чемпиона,сэттэ тогуллаах призера. Оҥу таҥнан улуус чемпионатын хас да тогуллаах кыайыылаҕа, призердара, республика спорт ветераннарыгар ыытыллар турнирдарын чемпиона.

Бийиги Бүөлүөбит борт буола сатаабыны, ааҕыны-кааллыҥу, илии-кэлин түҥүҥү, ыйыгэйинии олох сөбүлүөбэт эҥэ, чэҥнинэй кэпо майгылаах. Доҕоҥ дьаныы үлэтигэр үрдүк ситиһиилэриттэн тиэхэ хуннэригэр биирдэ биллэхтит дуо?! Дьонносэргэҕэ сыһыана үчүгэйдэ, сиэри-туому тутуһарэ, сэмэй майгылаах, куруутун күлэ-үөрэ сылдьара... Каллиэгэлэрин, табаарыстарын, аттыы да дьон ортотугар олус убаастанара. Оҥу тиэхэ суоллар элбэх киһи кэлэн атаарсыыта туоһулуур.

Эрчимнээх,эдэр иннинэ эрэллээх ааҕыыта,Аар Айыыҥа барахсан чэлгийэ көҕүрэн, туох барыта уһуктан үөрэр камнигэр, хара саалаах, олох күндүтүн харатта эрэ өттүн көрөр, сиэрдэрэ-майгылара тостубут, кэрэнэриттэн тахсыбыт эдэр дьон, сиҕиитиик күн сириттэн чыпчыҥан түгэнтэ суох онгордулар. Киһи толкуйдуур баппат сиҕиит быһыыны оногобут дьоҥу хайдах Ийэ сир барахсан үйэ сылдьарын сатаан саныабаппыт. Өлөрүөхсүүттэр буруйга-симэҕэ тардыллыыларын бүтүн дьиэ кэргэн, Чурапчы общественнойа ирдиир, мольуйар, кэтаһар.

Бийиги барахан кэккэтигэр ыар аһыыбытын тэҥнэ үлэстэбит, ойоҕуут, кэҥсе-кэмэ буолбут, ыкса ыаллыыдоордуу табаарыстарбытыгар, Бүөкэбит биирдэ үөрөммит, үөлэлэбит доҕотторугар, "Мичил" уйуйаан коллективыгар, Ис дьыала отдельын начальникпар Н.Ю.Алексеевка, сотрудниктарыгар, бөҕэлиннэриэгэр, мас тардыһыытын федерациятыгар, Дириҥтэ Бүөкэбит төрөппүттэриэн ыксаллыыллар, ийэтин биирдэ үөлэлэбит дьоҕоолоригэр, аҕатын биирдэ үөрөммиттэриэгэр, барыы аймахтарбытыгар, Хоттоор нэһилиэгин олохтоохторугар «Туйаара», «Гурий», «Илин» таҥан сулууспаларыгар барыа махталбытын тиэрдэбит. Эйиэхэ ыарыы ыалласпатын, эрэй эҥэрдэспэтин, куруук этэҥнэ буолун диэн баҕа санаабытын тириэрдэбит.

Күнү кэргэним, ааҕыт, оҕобут, аҥаан, убайыт, доҕорбут БҮӨККЭ уйун сылларга быраҕаай, хараҥнат уутун, ыар аҥыыбытын ама туох эмтиҥнэ буолун диэн баҕа санаабытын тириэрдэбит.

Күнү кэргэним, ааҕыт, оҕобут, аҥаан, убайыт, доҕорбут БҮӨККЭ уйун сылларга быраҕаай, хараҥнат уутун, ыар аҥыыбытын ама туох эмтиҥнэ буолун диэн баҕа санаабытын тириэрдэбит.

Кэргэнэ, уола, кыргыттара, сиэнэ, ийэтэ, аҕата, кийиитэ, бырааттара.

Тапталлаах оҕобут

ЭРЧИМ

хомолтолоохтук күн сириттэн күрэммитиэн биллэр дьиэмутутар, аймахтарбытыгар диринньок курутуйан туран иҥэтиннэрэбит:

Иҥэтэ, аҕата Анастасия, Николай Туласьановтар.

Кутуруннарын тиэрдаллар:

– Күнү кийиттэрэ, санаатара Настяҥа, тапталлаах уоллара, быраттара, убайдара Колядя тапталлаах оҕолоро Эрчим күн сириттэн сонуччу күрэммитиэн аҥыыларын тэҥнэ үллэстэн ааллара, эдьиийдэрэ, бырааттара, барыы аймахтара Туласьановтар.

– Күндүтүк сиэньэр балтыларыгар Анастасиядаа, кутуөттэриэгэр Николайга тапталлаах оҕолоро Эрчим сонуччу күн сириттэн барбытыгар Г.И.Васильев, А.П.Екечьяков, Е.И.Васильев, Д.Д.Павлов, В.И.Васильев, С.К.Варламов дьиэ кэргэттэрэ.

– Балтыларыгар Настяҥа, кутуөттэриэгэр Колядя, кийиилэр биирдэ төрөөбүтэриэн дьиэ кэргэттэриэгэр, чугас аймахтарыгар тапталлаах оҕолоро, сиэн бырааттыыт сонумардык олохтон туораабытыгар Таатааттан, Томпоотон Варламовтар, Петрова, Канаевтар, Афанасьевтар, Атаспыровтар, Коалеевтар, Чурапчыттан, Өлүөхүмэттэн Поповтар.

– Балтыларыгар Настяҥа, кутуөттэриэгэр Колядя тапталлаах оҕолоро Эрчим сонмардык олохтон туораабытыгар чугас дьонтар, аймахтарыгар Таатааттан Васильевтар, Ниноофоровтар.

– Күнү тапталлаах оҕолоро Эрчим күн сириттэн туораабытыгар Настяҥа, Николайга «Березка» уйуйаан коллектива.

– Тапталлаах оҕолоро Эрчим күн сириттэн эмиэ хомолтолоохтук туораабытыгар биирдэ үөрэммит доҕорбутутар Туласьанов Николай Анастасовичка, кэргэниэгэр Анастасия Константиновнаҕа Туора Куолу биирдэ үөрэммит оҕолоро, учууталлара Раиса Ивановна, Анна Ивановна.

– Күнү тапталлаах оҕолоро Эрчим күн сириттэн сонуччу туораабытыгар иҥэтиэгэр Настяҥа, аҕатыгар Колядя Таатта улууһун Туора Куолу орто оскуолатыгар 36 выпуска.

Педагогическай үлэ бэтэрээнэ, СР культуратын үтүөлээх үлэһитэ, Россия Худуоһунньуктарын сойуһун чилиэнэ, СССР, СР культуратын туйгуна, хоруот маастара, муоскут, мас уулаа, Болтого, Хоттоор нэһилиэктэриин Бочуоттаах гражданина, Болтого нэһилиэгин Кыдал учаастагын олохтоох

КОЛЕСОВ Ким Конфеевич

уйун ыарахан ыарыыттан олохтон туораабытыгар кутуруннарын тиэрдаллэр:

–Кэргэниэгэр Александра Егоровнаҕа, оҕолоругар, сиэннэриэгэр, биирдэ төрөөбүттэриэгэр, аймахтарыгар, биллэр дьонтуттар улуус дьаһалтата, улуус Муньаа, культуура управлениета.

– Кэргэниэгэр Александра Егоровнаҕа, оҕолоругар, сиэннэриэгэр, кийиттэриэгэр, хос сиэннэриэгэр, чугас дьонтуттар Болтого нэһилиэгин дьаһалтата, бөҕэрээннэр сэбиэттэрэ, Болтого орто оскуолатын коллектива.

– Кэргэниэгэр Александра Егоровнаҕа, уолтар Георгий Кимовичка, кийиитиэгэр Лариса Николаевнаҕа, оҕолоругар, сиэннэриэгэр, барыы аймахтарыгар Хоттоор нэһилиэгэ МТ дьаһалтата, кырдьаҕастарын сэбиэтэ.

– Колесов Ким Конфеевич олохтон туораабытыгар кэргэниэгэр Александра Егоровнаҕа, уолтар Георгий Кимовичка, кийиитиэгэр Лариса Николаевнаҕа, оҕолоругар, сиэннэриэгэр, чугас аймахтарыгар үөрэх үлэһиттэрин профсойуун комитета, педагогическай үлэ бэтэрээннэриэн сэбиэтэ, улуустаабы бьыбар хамыыһыйата.

– Ытыстыыр ветераннара Колесов Ким Конфеевич күн сириттэн барбытыгар кэргэниэгэр, оҕолоругар, кийиттэриэгэр, сиэннэриэгэр, барыы аймахтарыгар И.Е. Федосеев - Доосо аатынан Дириҥ орто оскуолатын коллектива.

– Кэргэниэгэр Александра Егоровнаҕа, уолтар Георгий Кимовичка, кийиитиэгэр Лариса Николаевнаҕа, оҕолоругар, сиэннэриэгэр, барыы аймахтарыгар Хоттоор нэһилиэгин Молодежнай туойбо олохтоохторо.

– Дириҥнээҕи А.В. Поселская аатынан музыкальнай оскуола ветеран учуутала Колесов Ким Конфеевич олохтон туораабытыгар кэргэниэгэр Александра Егоровнаҕа, оҕолоругар, кийиттэриэгэр, куттүөттэриэгэр, сиэннэриэгэр, хос сиэннэриэгэр Дириҥнээҕи музыкальнай оскуола коллектива.

– Убаастыыр күтүөттэрэ Колесов Ким Конфеевич олохтон туораабытыгар эдьиийдэриэгэр Александра Егоровнаҕа, иккис оҕолоругар Болтоготтон Макарова Елена Семеновна уонна кини оҕолоро барыы Мэхэстыырдэр.

– Убаастыыр күтүөттэрэ Колесов Ким Конфеевич олохтон туораабытыгар эдьиийдэриэгэр Александра Егоровнаҕа, оҕолоругар, сиэттэриэгэр чугас аймахтара Александра Егоровна биирдэ төрөөбүттэрэ, кийиилэр оҕолоро.

Редактор - директор: А.А. ЗАХАРОВ.
Эпиэттиир секретарь, сурук отдела – Е.Г. МАКАРИНСКАЯ.
Быраап отдела – О.В. ТРОФИМОВА.
Дорообуйа хаҥыстабыла, культура отдела, литературнай сотрудник – Н.Н. ПУХОВА.
Экономика, спорт, тыа хаһаайыстыбатын отдела – А.М. СЛЕПЦОВ.
Ыччат, үөрэҕирии отдела – Н.Д. БУРЦЕВА.
Корректор – В.Н. ПЕТРОВА.
Верстальщик – Л.К. ПОПОВА.
Бэчээттэччилэр – Ф.А. ПРОТОДЬЯКОНОВ, С.А. ПАВЛОВ.

Тэрийэн таһаарааччылар: СР Правительствата, Чурапчы улууһун "Саха олох" редакционнай-издательскай холбоһук автономнай учреждение. Российскай Федерация Роскомнадзор СР управлениетыгар 2012 с. кулун тутар 15 күнүгэр регистрацияламмыт нуомэрэ – ПИ №14-0238.

АДАРЫЫСПЫТ: 678670, Чурапчы сэл., Карл Маркс уул., 26 "а". Телефоннарбыт: редактор – 41-332, отделлар – 41-265, 41-358. E-mail: sanaolah@mail.ru

Бэчээккэ сакаас: № 93-94 (10712-10713) Тираж 2270. Хаһыат сыаната: 10 солк.

Сага олох

Автор сурутар этиилэр саҥа редакция позициятыгар маҕдьы сап түбэтэр буолбатах. Сурукка иҥиллэр чахчылар кырдьаҕастыыллар этиилэриэн автор тус бэйэтэ сүтэр.

Хаһыат бэчээккэ бэриллэр графика: 16 ч.00 м. Бэчээккэ бэриллиэ: 16 ч.00 м. "Саха олох" редакционнай-издательскай холбоһукка 21.06.2013 с. офсетка бэчээттэнэ.
Аадырыа: 678670, Чурапчы сэл., Карл Маркс уул., 26 "а". Индекс: 54907. Хаһыат издиэлээҕэ уста: оптуоруннуккка, чэпиэрэҕэ уонна субуотаҕа тахсар.

Бэс ыйын 22 күнэ 2013 сыл, № 93-94 (10712-10713)

Чурапчы нэһилиэгэ

"Чурапчы нэһилиэгэ" муниципальнай тэриллиигэ анаммыт «Саҥа олох» хаһыат сыһыарыыта

УЛАХАН ТЭРЭЭЬИНИ ҮРДҮК ТАҺЫМНААХТЫК

Саха Өрөспүүбүлүкэтин Президениэ 2013 сыл тохсунньу 12 күнүнэҕи уонна Саха Өрөспүүбүлүкэтин вице-президениэ олунньу 26 күнүнэҕи мунньахтарын боротокуолугар олоҕуран, бэс ыйын 12 күнүнэҕи турутунан "Чурапчы нэһилиэгэ" муниципальнай тэриллии маныык үлэлэри ыыппытын иһитиннэрэбит:

Күнүстэ график тутуһуутун хонтуруолга ыллыбыт. Улахан, үһүн ардахтар түһэннэр үлэ тэтимин быстардан, харгыстары үөскэтэ сырыытта. Бу туран биэрбит күннэргэ тэтими күүһүрдэн, барыы ыыстахпытына быйыллыбыт болдьохо бүтэрэргэ эрэлээхпит. Өссө төгүл саналаабыт, барыы тутуулар, үлэлэр бэс ыйын 25 күнүгэр бүтүнэхтээхтэр.

Салгыы аукционнар ыытыллыахтаахтар:

- автоцистерналаах массыына атыылаһыыта-маҥнайгы суумата 3160000 солк, болдьоммут кэмэ 20.06.13 с. Билиҥҥи турутунан 2 кыттаччы баҕатын биллэрдэ.

- анал мусоровоз массыына ыытыыта - маҥнайгы суумата 5840000 солк, болдьоммут кэмэ 20.06.13 с. 2 сайабылыанньа киирдэ.

- эбии объектары уот ситимигэр холбоһун. Маҥнайгы суумата 2477733 солк. Ыытыллар күнэ 17.06.2013 с. биир этии киирбит.

Ыытыллыбыт аукционнар, илии баттаһыылара киирбиттэр (сокуон этэриниэн аукционы кыайбыт тэриллэ уон күн кэтиттэн контракка илии баттыыр):

Чурапчы нэһилиэгин киин бөх тоҕор сирин (сыбаалка) капитальнай өремүөнэ - сүрүн бөдөрөөтчит ИП Сивцев ВД. Суумата 1450000 солк.

- Липпэлээх суолун өремүөннэһин, бөдөрөөтчит ООО " Мелиорация". Суумата 5263158 солк.

- Чурапчы нэһилиэгин киин уулуссаларыгар 5,6 км үһүннаах сиргэ уулуссаны сырдатар лаампалары туруоруу. Бөдөрөөтчит ООО " Главэнергострой" Суумата 9550000 солк.

Аукционы аһан ыытылла турар тутуулар:

- " Кыайыы скверин" реконструкциялааһын - бөдөрөөтчит "Северстройснаб". 10 киһи үлэлии сылдьар. Ыытыллыахтаах үлэ 70% бүттэ.

4,5 км үһүннаах Чурапчы уулуссаларыгар асфальт уруута. Бэс ыйын 12 күнүнэҕи турутунан 1 км. уурулуона. Бытаарыы сүрүн биричиинэтинэн үһүн ардах уонна олохтоохтор бөйэбит буолабыт.

- П.Е. Барахсанов аатынан паркаҕа 12 киһи үлэлиир. Үлэ 60% толоролунна.

- Ленин болуоссата 50% оҥоһулунна. 10 киһи үлэлиир.

- Нэһилиэк ис көстүүтэ (рекламалар). "Регтайм" ООО 15 баннеры ыйаабыт. Манна миэстэҕэ тахсан оонньуулар саҕаланыахтарыгар дылы оҥоһуктарын туруоорар.

- Улуссалары сырдатар лаампа остуолбаларын ООО "Хатан" 100 устууканы бөлөмнэтэ. Онтон 87 остуолбаны туруорда. Техниката бу күннэргэ таҕыстарына туруоруу үлэтэ саҕаланар.

Бэс ыйын 10 күнүнэҕи турутунан нэһилиэк иһиннэҕи тэриллэлэр 126000 сибэкки рассадатын бөлөмнэтилэр. Маҥтан ылан сибэкки олордуутун саҕалаатыбыт - Кыайыы скверэ (уһуйаанньар), гражданскай сэриигэ геройдарыгар паааматыннньык (Хатылы, Чакыр орто оскуолалар), "Нөрүөн-нөргүй" сурук (2-с №-дээх оскуола), "XIX-с Манчаары оонньуулара" сурук (С.А.Новгородов аатынан орто оскуола), Россия былааҕа (улуустаабы гимназия), Г.Д.Ефимов аатынан сквер (ЧРОСИО) олордуохтара. Салгыы биэрэммит графигынан үлэ барыаҕа.

Бэс ыйын 10 күнүнэн аахтахха уонсайа 7683 мас олордулунна. Айылҕа мөһөйдэриниэн сибээстээн Болтоҥо, Кытаанах, Мырыла нэһилиэктэрэ киирэ иликтэр. Маска, сибэккигэ уу кутуутутар аналлаах нэһилиэк 10 киин миэстэтигэр 2,5 куб сабардамнаах иһиттэри туруордубут. Маны таһынан Кыайыы скверигэр, Ленин болуоссатыгар сайыҥҥы уу провода тардылынна. Былаанналлыбыт палисадниктар тутуулара 98% туолла. Биир тутуу сирэ бу ардахтарга ууга баран турар, оны куурдаҕына ситэрэбит. Тугуллубут палисадниктар уонсай үһүннара 2100м., 3-туу м. кэтиттэх.

Оонньуулар чуҥаабыттарыгар нэһилиэннээ бөйө олорор сирдэрин ыраастаһыҥҥа, олбуордарын саҥардыыта, кыраасканы, дьиэ фронтоҕун саайыыта үлэлэнэллэр. Олохтоохтор 1 тыһыынчаттан тахса куб бөҕү, хаарбах тимирдэри киин сыбаалкаҕа таһаардылар. Нэһилиэк дьаһалтата ТОС салалтатын нөҥүө 240 хаһаайыстыбаҕа дьиэлэрин фронтоҕун оҥостоллорутар 50% чэпчэтиллэх матырыйаал көрбүтэ. Бүгүҥҥү күнүнэ 48 дьиэ фронтона саҥардыллыбыт, тутуллар. Күрүөҥ саҥардыыта 130 ыалга профлист көрүллүбүтүттэн 60 хаһаайыстыба оҥоһуннуна. Графиктан хаалыы сүрүн биричиинэтинэн айылҕа үһүн кэмнэ ардаабыта буолар. Халлаан туран биэрбит күннэригэр тутуу, кыраасканы үлэтин тэтимин түргэтэргэ, туруоруммут сыалбытын ситиһэргэ үлэлэнэрбит наадалааҕын саналаабыт. Оту таһыыны сиры анал сирдэрин анаттылар. Итии аһынан хаачыйаачыларга атыыльыр миэстэлэрин тутуута саҕаланна. Тутуу бөдөрөөтчитэ пиломатырыйаалын тиэйэн аҕалан, бөлөмнэтинин саҕалаата. "Тэрэһинэ суох" ыалдьыттарга 3 аһыыр миэстэ пуунна тэриллэр: Боотур уус стадион, П.Е.Барахсанов аатынан Сыннаалаах уонна культуура паарката, Маҕалайы алааһа. Биир итии аһынан хаачыйар миэстэ кэмэлэ 4х7м. буолара былаанналлар. Балаҥ аһынан хаачыйааччыларга 2х2м буолар. Техническай уунан, уопсай туалетынан, бех хомуйан уурар, туттуллубут ууну тоҕор сирдэриниэн хаачыллаллар. Аһатаачыларга анаан Дьокуускай куоракка "Киэргэ" ателиеҕа 250 анал форма сайаапката бэриллиннэ.

10000 тастан кереччү кэлэригэр суоттанабыт (быһа быраҕан аҕаҕынан биир хаһаайыстыбаҕа 10 киһи), оны таһынан 1000 кэриҥэ киһи чугас нэһилиэктэргэ тахсыахтара (Одьулуун, Хатылы, Болтоҥо, Төлөй). Чурапчы нэһилиэгин олохтоохторуттан 1223 миэстэҕэ сайаапка киирдэ, ол иһигэр 979 дьиэ иһигэр, уһаайбаҕа палаткаларынан 244 киһи. Бу күннэргэ Чурапчытаабы Роспотребнадзор уонна олохтоох дьаһалта хамыыһыйата түһэрэр ыаллары кэрийэн кэрэ сылдьар. Түмүгэ бу нэдиэлэ ортото буолар. Балааккаттан түһэр сир П.Е.Барахсанов аатынан паарка таһыгар "Доҕордоһуу алааһа" тэриллиэҕэ. 4-түү миэстэлээх 360 палаткаҕа миэстэтэ былаанналлар. Аттыгар массыына туруорар миэстэтэ, анал полиция пуунна көрүллэр. Түһэччилэргэ суунар сир, туалет тутуллар.

Ыам ыйын 15 күнүттэн президент тутар этэрээтэ толору састааптаах үлэтин саҕалаата. Бэс ыйын 17 күнүнэҕи турутунан кыраска үлэтэ ыытылынна: П.Е.Барахсанов аатынан Сыннаалаах уонна культуура паарката, Ленин болуоссата, Кыайыы скверэ, Арчы дьиэтэ, нэһилиэк дьаһалтатын курүөлэрэ, Гражданскай сэриигэ геройдарын, Аҕа дойду сэриитин паааматыннньыта, "Аттаах киһи", "Үс сэргэ" композициялар. Нерюнгринскай, 38 уонна Ленин аатынан, 91 уулуссаларга албэх киһи олорор дьиэтэ. Уу кутар иһиттэр 10 уст., уонсайа 2100 м. үһүннаах палисадниктар, 2 киһи туоруур муостата, барыы рекламнай щит стойкалара. Палисадниктар тутуллан, оно мастар олордулуннулар, эргэ сарайдар уонна палисадниктар көтүрүллэн сыбаалкаҕа тиэлиннилэр. Аҥардас этэрээт 600 куб тутууттан, көтүрүүттэн хаалбыт бөҕү тиэйдилэр. Этэрээккэ анаан 3 бырысыаптаах трактор үлэлэһэр.

Хаарбах дьиэлэри көтүрүү үлэтэ саҕаланар: Ленин уулусса, 33дьиэтэ уонна эргэ тустуу саала көтүллэн бүтэн, оно ыраастана сылдьар. Уулусса дьиэтин көтүрүү саҕаланна.

СР ОДьКХ министерствотыттан подстанция тутуллуутугар 42 мөл.солк, анал техника атыылаһыытыгар 9 мөл.солк. көрүллүннэ. Транспорт уонна суол хаһаайыстыбатын министерствотыттан Липпэлээх учаастаттан водозабор миэстэтигэр диэри суолун оҥоһуутутар 5 мөл.солк. көрүллүнэ. Чурапчы улуһун бюджетиттэн сыбаалка үлэтигэр 1,5 мөл. солк. көрүлүнэ.

Бэс ыйын 10 күнүнэҕи турутунан 19-с «Манчаары оонньуулара» фондатыгар нэһилиэк предпринимателлэрэ баҕа өттүнэн уонсайа 806500 солк. киллэрдилэр.

Нэһилиэк 9 томторугар мөҥэ - таас уурулларга былаанналлар. Бүгүҥҥү күнүнэ таастар оннуларын булан тураллар, сурута-бичигэ бөлөмнэнэ сылдьар.

С.А. САРГЫЫДАЕВ,
"Чурапчы нэһилиэгэ" МТ баһылыга.

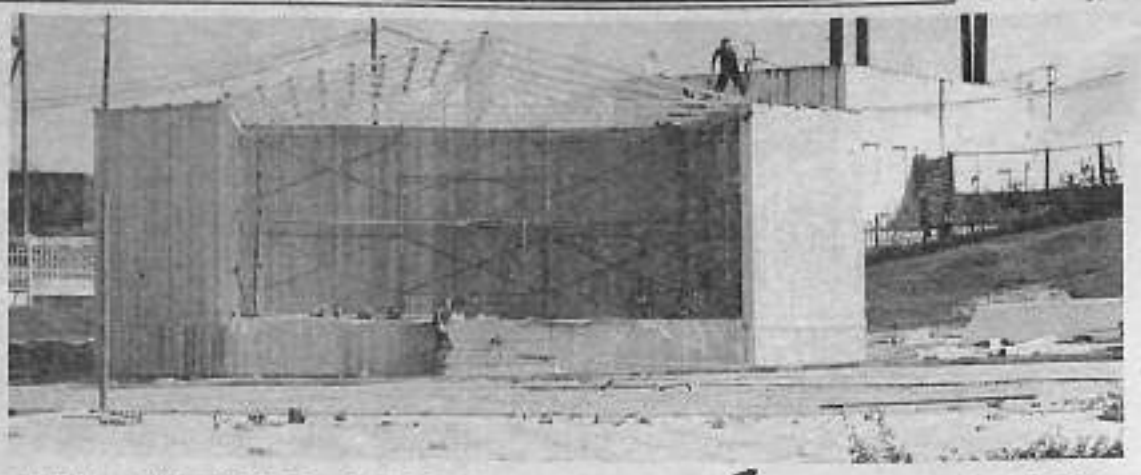

Чурапчыбыт тупсар, ыалдьыттары көрсөргө бэлэмнэнэр

Полиция муннута

БЭРЭЭДЭК ТУҺУГАР БАРЫ БИИР САНААНАН

Бу дьыл от ыйын 1-5 күннэригэр, биһиги улууспутугар республикатаабы XIX-с "Манчаа ры оонньуулара" спартакиада уонна Боотуруускай улуус тэриллибитэ 375 сылын бэлиэтиир дьаһаллар ыытыллаллара быыаннанан, бэлэмнэнии буола турар. Россия ИДьМ "Чурапчытаабы" муниципалитеттар икки ардыларынаабы отделынан ыытыллар дьаһалларга бэлэмнэнэн улууска маннык сэрэтэр-ейдетер үлэлэр бара туралларын курдук. Россия ИДьМ "Чурапчытаабы" МИАО начальникэ 76 №-дээх бу дьыл бэс ыйын 14 күнүнээҕи бириһээһинэр олоҕуран күннэтэ сэрэтэр-ейдетер профилактическай үлэлэр, бу дьыл бэс ыйын 15 күнтэн саҕаланан ыытылла туралларын Сылаасоруга общественнай миэстэҕэ холуонна Боотуруускай улуус тэриллибитэ 375 сылын бэлиэтиир дьаһаллар биримэлэригэр атын сиртэн элбэх ыалдьыттар, күрэхтэһии көрүөн баҕалаах дьон кэлиэхтэрэ, кинилэр быыстарыгар атын сыаллаах-соруктаах, улахан дьаһальынан туһанан, чопчу буруй кэпэр сыаллаах дьон эмиэ баар буолуохтара, онон тус бэйэрит малгытын, дьиэрэттин-уоккутун көрүнэн сылдьаргытыгар ыгырабыт. Транспорт ахсаана элбиирэ күүтүллүр, онон, суолтан сэрэхтээх буоларгытыгар сэрэтэбит.

Саамай эпидемиологическай биримэлэр бары биир санаанан улууспут аатын түһэн биэрбэт гына, бэрэдэк кэһиитин таһаарбакка атаарыаҕыҥ диэн ыгырабыт.

Россия ИДьМ "Чурапчытаабы" МИАО.

БЭРЭЭДЭК ТУҺУГАР БАРЫ БИИР САНААНАН

бунай буруйдары, административнай бөрөөдөги кэһиини аҕыйатарга ананар. Уопсайа сэрэтэр ейдетер профилактическай үлэлэр саҕаланыахтарыттан 67 киһи административнай эпидемиологическэ тардыллыбыылар, ол иһигэр: общественнай миэстэҕэ арыгы иһэн баран сылдьар 27 киһи, общественнай миэстэҕэ итирик туруктаах 3 киһи, суол бырааабылатын кэһэн 30 киһи, ол иһигэр арыгы иһэн баран транспорт ыыта сылдьан 7 киһи миэрэлэнна.

Самаан сайыммыт кэлэн, оҕолорбут сайыгыгы сынньалаҥнара саҕаланан үөрүү-көтүү элбэх, ол гынан баран, сокуоннай саастарын ситэ илик оҕолорунан буруй оҥоһуллуута биллэрдик улаатта. Маҕаһыыннарга, остановкакиоскаларыгар, кафеларга өтөн киириилэр тарыстылар, көрдүүр - ирдиир үлэлэр түмүктэриэн сокуоннай саастарын ситэ илик оҕолорунан оҥоһуллубуттара чуолкайданна.

Убаастабыллаах төрөппүттэр, тэриттэ салаайааччылара, биирдиилээн урбанныыттар болҕомтолорутар!

Ыытыллар республикатаабы XIX-с "Манчаары оонньуулара" спартакиада

Добровольные пожертвования в Фонд поддержки XIX-й Игры – Манчаары

Матвеев А.А.	Магазин "Добун"
Васильев А.И.	Магазин "Олимп"
Попова Е.В.	
Гаврильева Е.Е.	пенсионерка
Старостин Ф.М.	Магазин "Стайер"
Платонов К.Е.	частный адвокат
Данилова А.К	Магазин "Сайдыы"
Саввина Людмила Прокопьевна	Магазин "Кэнчээри"
Новгородов Сергей Серафимович	МТС
Сивцев Владимир Дмитриевич	ООО"Хатан"
ИП Макарова Февронья Григорьевна	Магазин "Айан"
Архипов Иннокентий Николаевич	Пункт техосмотра
Коркина Е.Н	ООО "Эргис"
Попов В.В.	туэлбэ "Кузрэгэй"

итого сумма: 463 000 руб.

НАСЛЕЖНЫЙ СОВЕТ МУНИЦИПАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ "ЧУРАПЧИНСКИЙ НАСЛЕГ"
Чурапчинского улуса (района)
XI сессия III созыва

с.Чурапча от 30 мая, 2013 года

РЕШЕНИЕ № 53/1

Об изменении одного вида на другой вид разрешенного использования земельного участка

В соответствии с Градостроительного кодекса РФ и Земельного кодекса РФ, наслежный Совет решает:

1. Изменить вид разрешенного использования земельного участка с общей площадью 115,41 га в местности "Хатын чаран" район школы-интернат с "Индивидуальная застройка с приусадебными участками" на "Рекреационные земли" согласно схемы №1

2. Опубликовать данное решение в местной газете "Сана олох".

3. Решение вступает силу после официального опубликования.

С.А. САРГЫДАЕВ, глава МО «Чурапчинский наслег»,
Е.В. ПОПОВ, председатель Совета.

Сельское хозяйство

О налогообложении субсидий на поддержку скотоводства, направленных гражданам, ведущим личное подсобное хозяйство

В соответствии с пунктом 13.1 статьи 217 Налогового кодекса Российской Федерации освобождаются от обложения налогом на доходы физических лиц средства, полученные гражданами, ведущими личное подсобное хозяйство из бюджетов бюджетной системы Российской Федерации, при целевом использовании их на развитие личного подсобного хозяйства: приобретение семян и посадочного материала, кормов, горючего, минеральных удобрений, средств защиты растений, молодняка скота и племенных животных, птицы, пчели рыбы, закладку многолетних насаждений и виноградников и уход за ними, содержание сельскохозяйственных животных (включая искусственное осеменение и ветеринарию, обработку животных, птицы и помещений для их содержания), покупку оборудования для строительства теплиц, хранения и переработки продукции, сельскохозяйственной техники, запасных частей и ремонтных материалов, страхование рисков утраты (гибели) или частичной утраты сельскохозяйственной продукции.

Указанные доходы, освобождаются от налогообложения при одновременном соблюдении следующих условий:

– если общая площадь земельного участка (участков), который (которые) находится (одновременно находится) на праве собственности и (или) ином праве физических лиц, не превышает максимального размера, установленного в соответствии с пунктом 5 статьи 4 Федерального закона от 7 июля 2003года N112-ФЗ "О личном подсобном хозяйстве";

– если ведение налогоплательщиком личного подсобного хозяйства на указанных участках осуществляется без привлечения в соответствии с трудовым законодательством наемных работников.

Для освобождения от налогообложения таких доходов, гражданин , ведущий личное подсобное хозяйство, представляет документ, выданный соответствующим органом местного самоуправления с указанием сведений о размере общей площади земельного участка (участков).

В случае нецелевого использования средств, полученных от бюджетов бюджетной системы Российской Федерации, суммы денежных средств, использованных не по целевому назначению, учитываются при определении налоговой базы в том налоговом периоде, в котором они были получены.

Положения пункта 13.1 статьи 217 Налогового кодекса Российской Федерации в соответствии с пунктом 4 статьи 3 Федерального закона от 21.06.2011 № 147-ФЗ применяются к доходам, полученным с 1 января 2011года.

И.И.СЛЕПЦОВ,
министр сельского хозяйства и продовольственной политики Республики Саха (Якутия).